

NÁLEZ SLÁVIČKY MNOHOTVÁRNÉ (*DREISSENIA POLYMORPHA*) V LABI V HRADCI KRÁLOVÉ

The found of the species *Dreissenia polymorpha*
in the river Labe in Hradec Králové

Václav DUCHÁČ^{1,2}, Miloslav CAJSKA¹

¹Katedra biologie Pedag. fakulty VŠP, V. Nejedlého 573, 500 03 Hradec Králové

²Katedra zoologie Biolog. fakulty JU, Branišovská 31, 370 00 České Budějovice

Je popsán nález slávičky mnohotvárné v Labi v intravilánu města Hradce Králové.
Z okolí Hradce Králové byl doposud tento druh znám jen ze stojatých vod.

Úvod

Mlž slávička mnohotvárná, *Dreissenia polymorpha* (PALLAS, 1771) představuje svérázného příslušníka naší vodní malakofauny, a to nejen z hlediska své biologie a morfologie, ale také zoogeografického rozšíření. Jedná se o původně pontokaspický druh, který se během 19. století rozšířil ve střední a západní Evropě. Na území Čech žil v Labi od Hřenska až po Litoměřice (LOŽEK 1948; KRAHULEC, RAUCH, ŽDÁREK 1980; LOŽEK 1992 aj.), kde však později vyhynul. V roce 1979 byl po mnoha letech v Čechách znovu nalezen, a to v údolní nádrži Rozkoš u České Skalice (KRAHULEC, RAUCH, ŽDÁREK 1980). Zde se stal v krátkém čase dominantním měkkýšem (DUCHÁČ 1985). Od té doby je šíření slávičky mnohotvárné v Čechách příležitostně sledováno (např. LOŽEK 1992) a její současné nálezy v okolí Hradce Králové zaznamenala JUŘÍČKOVÁ (1998). Tato autorka zjistila výskyt slávičky ve stojaté vodě dvou písků, konkrétně u Správců a Březhradu; přímo z toku Labe ji neuvádí.

Výsledky pozorování

První z autorů našel slávičku mnohotvárnou dne 30. 3. 1998 v Labi asi 50 m pod jezem elektrárny. Další sběry uskutečnili oba autoři v průběhu měsíce dubna, května a počátkem června 1998. Jeden údaj z května poskytl také Mgr. V. Bádr. Slávička mnohotvárná byla zjištěna v celém toku Labe v intravilánu města (obr. 1); zatím však pouze tam, kde je snadný přístup přímo na břeh k vodě a kde bylo možno provést individuální ruční sběr. Případný její výskyt v úsecích vyzdřených nábřeží bude muset být prokázán budoucím výzkumem. Je zajímavé, že slávička nebyla při orientačním průzkumu nalezena v Orlici, a to ani v úseku bezprostředně před ústím do Labe. Nalezení jedinci byli jednotlivě přichyceni na kamenech v litorální zóně toku, přibližně 10 - 30 cm pod hladinou. Délka jejich lastur se pohybovala mezi 0,6 - 2,0 cm, takže se většinou jednalo o mladší kusy (obr. 2).

Závěr a shrnutí

Slávička mnohotvárná (*Dreissenia polymorpha*) dosud nebyla z toku Labe v intravilánu Hradce Králové uváděna ani v publikovaných (JUŘÍČKOVÁ 1998), ani v nepublikovaných pracích (LOHNISKÝ ústní sdělení; JUŘÍČKOVÁ ústní sdělení).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem bude jistě zajímavé pokračovat ve sledování tohoto mlže v Labi a jeho přítocích.

Poděkování

Autoři děkují paní Mgr. L. Juříčkové (Praha), panu RNDr. K. Lohniskému a panu Mgr. V. Bádrowi (oba Hradec Králové) za poskytnutí cenných informací a panu PaedDr. V. Černíkovi (Dvůr Králové n. L.) za zhotovení fotografií.

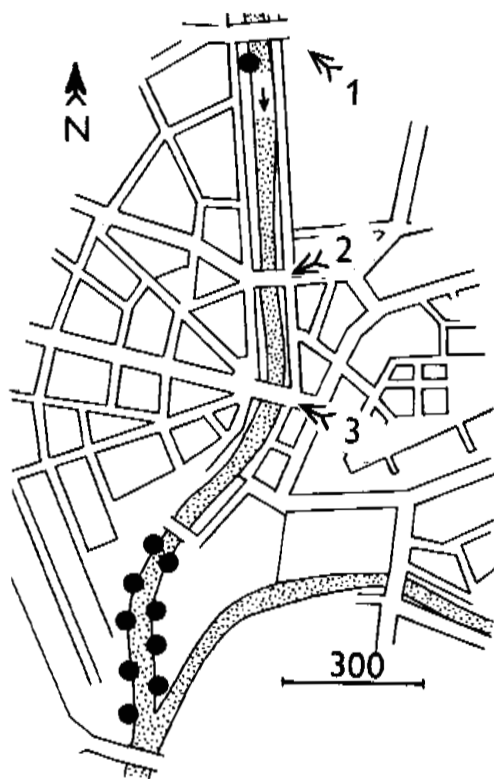
Summary

The authors describe a finding of the species *Dreissenia polymorpha* in the river Labe in Hradec Králové. This lamellibranch has been found in stagnant water around town only, but it has not been stated from the river Labe directly.

Literatura

- DUCHÁČ V., 1985: Slávička mnohotvárná a její výskyt v údolní nádrži Rozkoš. Náchodsko od minulosti k dnešku (sborník museí náchodského okresu), 1 : 193 - 195.
- JUŘÍČKOVÁ L., 1998: Měkkýši Hradce Králové. *Acta mus. Reginaehradecensis* S. A., 26: 101 - 172.
- KRAHULEC F., RAUCH O., ŽĎÁREK P., 1980: Slávička mnohotvárná znovu nalezena v Čechách. *Živa*, 28: 182.
- LOŽEK V., 1948: Prodrómus českých měkkýšů. Matice česká - Orbis, Praha.
- LOŽEK V., 1992: Slávička se vrací do Čech. *Živa*, 40: 33 - 34.

Došlo: 10.10.1998

Obr. 1: Mapa dosavadních nálezů slávičky mnohotvárné v Labi v Hradci Králové (1 - Labský most, 2 - Tyršův most, 3 - Pražský most). Měřítko v m.

Fig. 1: The map of found of *Dreissenia polymorpha* in the river Labe in Hradec Králové (1 - bridge „Labský“, 2 - bridge „Tyršův“, 3 - bridge „Pražský“). Scale in m.

Obr. 2: Slávička mnohotvárná z Labe v Hradci Králové. Měřítko v cm. Foto V. Černík.

Fig. 2: *Dressenia polymorpha* from the river Labe In Hradec Králové. Scale in cm. Photo V. Černík.